

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 10. septembra 2015*

„Preveritev sodbe Splošnega sodišča Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) — Javni uslužbenci — Nepogodbena odgovornost Evropske unije zaradi neizpolnitve obveznosti institucije, da zagotovi zaščito svojih uradnikov — Umrli uradnik — Nepremoženjska škoda, ki jo je pred svojo smrtjo utrpel uradnik — Premoženska in nepremoženjska škoda, ki je nastala družinskim članom uradnika — Pristojnost — Splošno sodišče — Sodišče za uslužbenca Evropske unije — Poseg v enotnost prava Unije“

v zadevi C-417/14 RX-II

zaradi preveritve – na podlagi člena 256(2), drugi pododstavek, PDEU – sodbe Splošnega sodišča Evropske unije (pritožbeni senat) z dne 10. julija 2014 v zadevi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625), izdane v postopku

Livio Missir Mamachi di Lusignano, stanujoč v Kerkhovi Avelgemu (Belgija),

proti

Evropski komisiji,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz (poročevalec), predsednik senata, C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 25. februarja 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za L. Missirja Mamachija di Lusignana F. Di Gianni, G. Coppo in A. Scalini, odvetniki,

— za Evropsko komisijo J. Currel, G. Gattinara in D. Martin, agenti,

ob upoštevanju členov 62a in 62b Statuta Sodišča Evropske Unije,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

- 1 Predmet tega postopka je preveritev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije (pritožbeni senat) z dne 10. julija 2014 v zadevi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625). Splošno sodišče je z navedeno sodbo razveljavilo sodbo Sodišča za uslužbence Evropske unije z dne 12. maja 2011 v zadevi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55), s katero je to zavrnilo odškodninsko tožbo L. Missirja Mamachija di Lusignana, s katero je ta predlagal, prvič, razglasitev ničnosti odločbe z dne 3. februarja 2009, s katero je Evropska komisija zavrnila njegov predlog za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki je nastala zaradi umora njegovega sina A. Missirja Mamachija di Lusignana, uradnika Evropske unije (v nadaljevanju: umrli uradnik), in drugič, naj se Komisiji naloži, da tožeči stranki in upravičencem po njenem sinu plača različne zneske za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, nastale zaradi tega umora.
- 2 Preveritev se nanaša na vprašanje, ali sodba Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) posega v enotnost ali doslednost prava Unije, ker je Splošno sodišče kot pritožbeno sodišče presodilo, da je kot prvostopenjsko sodišče pristojno za odločanje o tožbi iz naslova nepogodbene odgovornosti Unije, ki
 - temelji na neizpolnitvi obveznosti institucije, da zagotovi zaščito svojih uradnikov,
 - so jo vložile tretje osebe kot upravičenci po uradniku in kot družinski člani tega uradnika in s katero se
 - predlaga povrnitev nepremoženjske škode, ki je nastala uradniku, ter premoženjske in nepremoženjske škode, ki je nastala tem tretjim osebam.

Pravni okvir

Statut Sodišča Evropske unije

- 3 Člen 1 Priloge I k Statutu Sodišča Evropske unije določa:

„Sodišče za uslužbence Evropske unije, v nadaljnjem besedilu ‚Sodišče za uslužbence‘, izvršuje na prvi stopnji pristojnost za odločanje v sporih med Unijo in njenimi uslužbenci na podlagi člena 270 Pogodbe o delovanju Evropske unije, vključno s spori med organi, uradi ali agencijami in njihovim osebjem, za katere je pristojnost dodeljena Sodišču Evropske unije.“

- 4 Člen 8 Priloge I k Statutu Sodišča določa:

„1. Če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče za uslužbence, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča ali Splošnega Sodišča, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča za uslužbence. Prav tako, če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče ali Splošno sodišče, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča za uslužbence, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča ali Splošnega sodišča.“

2. Če Sodišče za uslužbence ugotovi, da ni pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbi, za katero je pristojno Sodišče ali Splošno sodišče, jo odstopi Sodišču oz. Splošnemu sodišču. Prav tako, če Sodišče ali Splošno sodišče ugotovi, da je za tožbo pristojno Sodišče za uslužbence, jo odstopi Sodišču za uslužbence, to pa ne more odkloniti pristojnosti.“

3. Če so Sodišču za uslužbence in Splošnemu sodišču predložene zadeve, kjer se postavlja enako vprašanje razlage ali odloča o veljavnosti istega akta, lahko Sodišče za uslužbence po zaslišanju strank postopek prekine, dokler Splošno sodišče ne izda sodbe.

Če so Sodišču za uslužbence in Splošnemu sodišču predložene zadeve, kjer je predmet enak, Sodišče za uslužbence odkloni pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče.“

Kadrovski predpisi za uradnike Evropske unije

- 5 Člen 24 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), ki so bili sprejeti z Uredbo Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 2, str. 5), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 723/2004 z dne 22. marca 2004 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 2, str. 130), določa:

„Skupnosti pomagajo vsakemu uradniku, zlasti pri sodnih postopkih proti kateri koli osebi, ki njemu ali članu njegove družine grozi, ga žali ali kleveta ali klevete širi, ali ob kakršnem koli napadu nanj ali njegovo lastnino oziroma člana njegove družine ali njegovo lastnino, če je tak napad posledica njegovega položaja ali njegovih nalog.

Uradniku solidarno povrnejo tako nastalo škodo, kolikor je ni povzročil namerno ali iz hude malomarnosti in mu nadomestila ni uspelo dobiti od osebe, ki je povzročila škodo.“

- 6 Člen 73 Kadrovskih predpisov določa:

„1. Uradnik je zavarovan od datuma začetka dela za primer poklicne bolezni in nesreče [...]. K plačilu zavarovanja za tveganja, ki niso povezana z delom, prispeva do 0,1 % svoje osnovne plače.

V teh pravilih je določeno, za katera tveganja zavarovanje ne velja.

2. Izplačujejo se naslednje denarne dajatve:

(a) V primeru smrti:

Izplačilo pavšalnega zneska v višini petkratne letne osnovne plače umrlega, ki se izračuna na podlagi mesečnih zneskov plač, prejetih v 12-ih mesecih pred nesrečo, naslednjim osebam:

- zakoncu in otrokom umrlega uradnika po zanje veljavnem dednem pravu; pri čemer zakonec ne sme dobiti manj kakor 25 % pavšalnega zneska;
- če ni oseb iz zgoraj omenjene kategorije, drugim potomcem uradnika po zanje veljavnem dednem pravu;
- če ni oseb iz zgornjih dveh kategorij, sorodnikom umrlega uradnika v ravni črti [prednikom] po za njih veljavnem dednem pravu;
- če ni oseb iz zgornjih treh kategorij, instituciji.

[...]“

7 Člen 90 teh predpisov določa:

„1. Vsaka oseba, za katero veljajo ti kadrovske predpisi, lahko pri organu za imenovanja vložijo zahtevo za sprejem odločitve, ki se nanaša nanjo. Organ obvesti zadevno osebo o svoji obrazloženi odločitvi v štirih mesecih od datuma zahteve. Če po izteku tega roka ni odgovora na zahtevo, se šteje, da gre za molk organa, ki pomeni zavrnitev zahteve, zoper katero se lahko vložijo pritožbe v skladu z naslednjim odstavkom.

2. Vsaka oseba, za katero veljajo ti kadrovske predpisi, lahko pri organu za imenovanja vložijo pritožbo zoper akt, ki je imel zanjo negativne posledice, ne glede na to, ali je omenjeni organ sprejel odločitev ali pa ni sprejel nobenega od ukrepov, predpisanih v Kadrovske predpisih. [...]“

8 Člen 91 Kadrovske predpisov določa:

„1. Sodišče Evropsk[e] [unije] je pristojno za vse spore med Skupnostmi in katero koli osebo, za katero veljajo ti kadrovske predpisi, v zvezi z zakonitostjo akta, ki ima negativne posledice za to osebo v smislu člena 90(2). Sodišče Evropsk[e] [unije] je neomejeno pristojno za spore finančne narave.

2. Pritožba na Sodišče Evropsk[e] [unije] je mogoča le, če:

— je bila najprej vložena pritožba pri organu za imenovanja na podlagi člena 90(2) v roku, določenem v istem členu,

in

— je bila pritožba zavrnjena z izrecno odločitvijo ali z molkom organa.

3. Pritožbe na podlagi odstavka 2 je treba vložiti v treh mesecih. [...]“

Okvir zadeve, ki se preverja

Dejansko stanje spora

- 9 Umrli uradnik je bil 18. septembra 2006 s soprogo umorjen v Rabatu (Maroko), kjer naj bi začel opravljati naloge političnega in diplomatskega svetovalca pri delegaciji Komisije. Umor se je zgodil v opremljeni hiši, ki jo je delegacija najela za uradnika, njegovo soprogo in njune štiri otroke.
- 10 Otroci so bili po tem dogodku postavljeni pod skrbništvo deda po očetu, ki je tožeča stranka, in babice po očetu.
- 11 Komisija je otrokom umrlega uradnika kot njegovim dedičem med drugim izplačala denarne dajatve v skladu s členom 73 Kadrovske predpisov in jim priznala pravico do drugih denarnih dajatev, ki jih določajo ti predpisi.
- 12 Tožeča stranka je z dopisom z dne 25. februarja 2008, poslanim Komisiji, izrazila nestrinjanje z višino zneskov, ki so bili izplačani vnukom. Ker ni bila zadovoljna s sklepom, ki ga je Komisija sprejela v odgovor na ta dopis, je z dopisom z dne 10. septembra 2008 na podlagi člena 90(2) Kadrovske predpisov vložila pritožbo zoper ta sklep, v kateri se je sklicevala na to, da je Komisija odgovorna za svoje nepravilno ravnanje zaradi katerega ni izpolnila obveznosti zaščite svojega osebja. Trdila je še, da je Komisija objektivno odgovorna in podredno, da je kršila člen 24 Kadrovske predpisov, na podlagi katerega morajo Skupnosti solidarno povrniti škodo, ki jo je njihovemu uslužbencu povzročila tretja oseba. Komisija je s sklepom z dne 3. februarja 2009 to pritožbo zavrnila.

Sodba Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55)

- 13 Tožeča stranka je ob sklicevanju na to, da Komisija ni izpolnila obveznosti zaščite svojega osebja, pri Sodišču za uslužbence Evropske unije vložila tožbo, s katero je na eni strani predlagala razglasitev ničnosti sklepa z dne 3. februarja 2009 o zavrnitvi njene pritožbe in na drugi povrnitev, prvič, premoženjske škode, ki je nastala tem otrokom, v njihovem imenu, drugič, nepremoženjske škode, ki so jo utrpeli ti otroci, v njihovem imenu, tretjič, nepremoženjske škode, ki jo je utrpela tožeča stranka kot oče umrlega uradnika, v svojem imenu, in četrtič, nepremoženjske škode, ki jo je utrpel umrli uradnik, v imenu njegovih otrok kot pravnih naslednikov svojega očeta.
- 14 Sodišče za uslužbence je s sodbo Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55) navedeno tožbo kot neutemeljeno zavrnilo v delu, v katerem se je nanašala na uveljavljano premoženjsko škodo, in kot nedopustno zavrglo v delu, v katerem se je nanašala na zatrjevano nepremoženjsko škodo. Tožeča stranka je zoper to sodbo vložila pritožbo.

Sodba Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625)

- 15 Splošno sodišče je v sodbi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) po uradni dolžnosti preučilo pristojnost Sodišča za uslužbence Evropske unije za odločanje o tožbi na prvi stopnji. V zvezi s tem je v točkah 20 in od 39 do 42 navedene sodbe opredelilo različne vrste škod, za katere tožeča stranka uveljavlja odškodnino, in vlogo, v kateri uveljavlja vsako od teh odškodnin. Splošno sodišče je ugotovilo, da tožeča stranka uveljavlja:
- v imenu otrok umrlega uradnika, povrnitev premoženjske škode, ki jim je nastala in ki jo predstavlja „izgubljeni dohodek umorjenega uradnika, ki bi ga bili [...] deležni od datuma njegove smrti do datuma njegove verjetne upokojitve“;
 - v imenu otrok umrlega uradnika, povrnitev nepremoženjske škode, ki so jo utrpeli in ki jo predstavljajo duševne bolečine zaradi smrti staršev in travma zato, ker so ju videli umirati;
 - v svojem imenu, povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je utrpela kot oče umrlega uradnika in ki jo predstavljajo duševne bolečine zaradi smrti sina, in
 - v imenu otrok umrlega uradnika, ker ti vstopijo v pravice očeta, povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je utrpel oče in ki jo predstavljajo telesne bolečine, ki jih je utrpel od napada do smrti, in duševne bolečine, ki izhajajo zlasti iz zavedanja skorajšnje smrti.
- 16 Splošno sodišče se je izreklo za pristojno za odločanje o vseh predlogih, nato pa je razlikovalo zlasti med škodo, ki je nastala umrlemu uradniku, in škodo, ki je nastala njegovim otrokom in tožeči stranki.
- 17 Splošno sodišče je glede premoženjske in nepremoženjske škode, ki je nastala tožeči stranki in otrokom umrlega uradnika, presodilo, da je Sodišče za uslužbence napačno uporabilo pravo, ko se je izreklo za pristojno za odločanje o tožbi v delu, v katerem se nanaša na povrnitev te škode, in ugotovilo, da bi bilo treba zadevo v odločanje o teh predlogih odstopiti Splošnemu sodišču kot sodišču na prvi stopnji.
- 18 Splošno sodišče je tako v zvezi z razmejitvijo pristojnosti Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbence presodilo, kot je razvidno iz točk od 47 do 53 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625):

„47 V sedanjem stanju prava Unije se ta razmejitev opira na osebni status tožeče stranke in na izvor spora v skladu z ustaljeno sodno prakso, po kateri spor med uradnikom in institucijo, ki ji ta pripada ali ji je pripadal, kadar izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje ali je povezovalo zadevno

osebo in institucijo, spada v okvir člena 270 PDEU (nekdanji člen 236 ES) ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov in zato ne spada na področje uporabe členov 268 PDEU (nekdanji člen 235 ES) in 340 PDEU (nekdanji člen 288 ES), s katerima je predpisana splošna ureditev nepogodbene odgovornosti Unije (sodbe Sodišča z dne 22. oktobra 1975 v zadevi Meyer-Burckhardt proti Komisiji, 9/75, [EU:C:1975:131], Recueil, str. 1171, točka 7; z dne 17. februarja 1977 v zadevi Reinartz proti Komisiji in Svetu, 48/76, [EU:C:1977:30], Recueil, str. 291, točka 10, in z dne 4. julija 1985 v zadevi Allo in drugi proti Komisiji, 176/83, [EU:C:1985:290], Recueil, str. 2155, točka 18; sklep Sodišča z dne 10. junija 1987 v zadevi Pomar proti Komisiji, 317/85, Recueil, str. 2467, točka 7; sodba Splošnega sodišča z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Polinsky proti Sodišču, T-1/02, [EU:T:2004:298], točka 47).

- 48 Ta sodna praksa pa ne omogoča določitve, ali bi morali bližnji [umrlega uradnika] odškodninski zahtevek za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki naj bi jim nastala, vložiti pred Splošnim sodiščem ali Sodiščem za uslužbence. V nasprotju z izvajanjem Komisije ta sodna praksa specifično zadeva le primer spora i) med uradnikom ali nekdanjim uradnikom in institucijo, ki ji ta pripada ali ji je pripadal, in ii) ki izvira iz delovnega razmerja, ki ju povezuje ali ju je povezovalo, zaradi česar jo je mogoče le deloma uporabiti za primer spora, katerega izvor je nedvomno v delovnem razmerju, vendar pa si v njem ne stojijo nasproti uradnik ali nekdanji uradnik, temveč tretji bližnji, član družine uradnika oziroma tisti, ki je vstopil v njegove pravice, in institucija, ki ji ta uradnik pripada ali ji je pripadal.
- 49 Če ta tretji vstopi v pravice zadevnega uradnika ali nekdanjega uradnika in torej deluje kot upravičenec po njem in kot tak v korist zapuščinske mase zahteva odškodnino za škodo, ki je nastala uradniku, je ta uporaba sodne prakse potrebna, saj spor ostaja, ne glede na prenos z dedovanjem, spor med uradnikom in institucijo, ki ji je pripadal, ki izvira iz delovnega razmerja, ki ju je povezovalo.
- 50 V konkretnem primeru ta preudarek velja za drugo škodo, ki jo uveljavlja pritožnik, kot je navedena v točki 20 zgoraj, in sicer nepremoženjsko škodo *ex haerede*, ki jo je utrpel [umrli uradnik] od napada do smrti. Zato je Sodišče za uslužbence v zadnjem stavku točke 116 izpodbijane sodbe upravičeno poudarilo, da je to sodno prakso, navedeno v točki 47 zgoraj, mogoče uporabiti za spor med upravičenci po umrlem uradniku ali njihovim zakonitim zastopnikom in institucijo, ki ji je ta uradnik pripadal.
- 51 Če pa omenjeni tretji deluje z namenom pridobitve odškodnine za škodo, ki je njegova osebna, ne glede na to, ali gre za premoženjsko ali nepremoženjsko, taka uporaba zadevne sodne prakse ni upravičena niti glede na njeno vsebino niti glede na načelne preudarke, na katere se opira. Tudi če se sprejme, da tak spor izvira iz delovnega razmerja med zadevnim uradnikom in institucijo, subjektivni osebni pogoj, ki je povezan s statusom uradnika kot imetnika zadevnih pravic, v nobenem primeru ni izpolnjen, zaradi česar torej Sodišče za uslužbence načeloma *ratione personae* ni pristojno, da o njem odloča na podlagi člena 270 PDEU ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov.
- 52 V nasprotju z navedbami Komisije sodba [Komisija/Petrilli (T-143/09 P), EU:T:2010:531] to analizo potrjuje in podaja razlog za njen obstoj. V točki 46 te sodbe je Splošno sodišče presodilo, da za spore s področja uslužbencev na podlagi člena 236 ES (postal člen 270 PDEU) ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, vključno z odškodninskimi spori zaradi škode, ki je bila povzročena uradniku ali uslužbencu, veljajo pravila, ki so posebna in specialna glede na tista, ki izhajajo iz splošnih načel, ki urejajo nepogodbeno odgovornost Unije v okviru členov 235 ES (postal člen 268 PDEU) in 288 ES (postal člen 340 PDEU). Po presoji Splošnega sodišča namreč za Unijo, kadar deluje kot delodajalec, velja strožja odgovornost, kar se odraža v obveznosti povrnitve škode, ki je nastala njenemu osebju zaradi vsake protipravnosti, ki jo je storila kot taka, medtem ko je po splošni ureditvi dolžna povrniti le škodo zaradi ‚dovolj resne‘ kršitve pravnega pravila (na podlagi ustaljene sodne prakse od sodbe [Komisija/Petrilli (T-143/09 P), EU:T:2010:531]).

- 53 Ravno ti preudarki, ki se nanašajo na posebno in specialno ureditev strožje odgovornosti Unije do svojega osebja, ki jo utemeljuje zlasti delovno razmerje, s specifičnimi pravicami in obveznostmi, kot sta dolžnost skrbnega ravnanja in zaupno razmerje, ki mora obstajati med institucijami in njihovimi uradniki, kar je v splošnem interesu, pa v primeru tretjih, ki niso uradniki, niso podani. Tudi za člane ožje družine uradnika in z izjemo socialnih dajatev, kot so tiste iz člena 76 Kadrovskih predpisov, sodna praksa ne priznava obstoja dolžnosti skrbnega ravnanja institucij nasproti njim ([sodba Leussink/Komisija, 169/83 in 136/84, EU:C:1986:371], točke od 21 do 23).“
- 19 Splošno sodišče je ugotovilo, da to stališče sodne prakse potrjujejo druge odločbe Sodišča. V zvezi s tem je v točkah od 55 do 59 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625), navedlo te preudarke:
- „55 Tako je v [sklepu Fournier/Komisija (od 114/79 do 117/79, EU:C:1980:124)] Sodišče načeloma in vsaj implicitno potrdilo dejstvo, da morajo člani družine, ki delujejo ‚v svojem imenu‘ in zahtevajo odškodnino za škodo, ki so jo utrpeli ‚osebno‘, uporabiti pravno sredstvo iz člena 178 EGS (postal člen 268 PDEU), in ne tistega iz člena 179 EGS (postal člen 270 PDEU).
- 56 Sodišče je to izbiro potrdilo v [sodbi Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371)], v kateri so tožeče stranke svojo odškodninsko tožbo izrecno oprle na različno pravno podlago, glede na to, ali je šlo za uradnika ali ne, in sicer člen 179 EGS za G. Leussinka ter člena 178 EGS in 215, drugi odstavek, EGS za njegovega zakonca in njune otroke.
- 57 V sklepnih predlogih generalnega pravobranilca Sira Gordona Slyna k [sodbi Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371)] je ta ugotovil, da se je tožba družinskih članov pravilno opirala na člena 178 EGS in 215 EGS, saj se je nanašala na ločene škode, ki so jih utrpeli ti, in ni zadevala spora med uradnikom in njegovo institucijo.
- 58 Ne da bi o tem vprašanju formalno odločilo, je Sodišče v točki 25 [sodbe Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371)] vseeno implicitno potrdilo izbiro pravnega sredstva iz člena 178 EGS, in ne iz člena 179 EGS, kar zadeva družinske člane uradnika, čeprav je štelo, da je spor ‚izviral iz razmerja med uradnikom in institucijo‘. Poleg tega je Sodišče svojo odločitev o stroških izrecno oprlo na člen 69 svojega poslovnika, določbo, ki se uporablja za tožbe posameznikov neuradnikov.
- 59 Nazadnje je Splošno sodišče v [sodbi Vainker/Parlement (T-48/01, EU:T:2004:61)] tožbo B. Vainker zavrnilo kot neutemeljeno, pri tem pa se je oprlo na precedens iz [sodbe Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371)] in implicitno potrdilo izbiro člena 235 ES kot ustrezne pravne podlage za to tožbo.“
- 20 Splošno sodišče je glede možnosti upravičencev po umrlem uradniku, da vložijo tožbo na podlagi člena 270 PDEU in členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, v točkah od 61 do 65 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) ugotovilo:
- „61 Sicer je sodišče Unije možnost oziroma obveznost za upravičence po umrlem uradniku, da vložijo tožbo na podlagi člena 270 PDEU ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, zato da se jim priznajo dajatve iz člena 73(2)(a) Kadrovskih predpisov, vsaj implicitno že priznalo (sodba [Bitha/Komisija (T-23/95, EU:T:1996:3); sodba Klein/Komisija (F-32/08, EU:F:2009:3); glej tudi, v tem smislu in po analogiji, sklep Hotzel-Wagenknecht/Komisija (T-145/00, EU:T:2001:164], točka 17).
- 62 Vendar, prvič, ta argumentacija velja le za upravičence, ki so posebej naštetih v členu 73(2)(a) Kadrovskih predpisov, in sicer zakonci in otroci ali, če teh oseb ni, drugi potomci ali, če teh oseb ni, predniki in nazadnje, če teh oseb ni, institucija. Tako v tem primeru tudi ob predpostavki, da bi se argumentacija Komisije uporabljala za primer štirih otrok [umrlega uradnika], pa se ne uporablja za

primer pritožnika Livia Missirja Mamachija di Lusignana, saj ta ob otrocih ni upravičenec v smislu člena 73(2)(a) Kadrovskih predpisov. Ta argumentacija se tudi ne uporablja za mater, brata in sestro [umrlega uradnika], ki so tožeče stranke v vzporedni zadevi T-494/11.

63 Drugič, ta argumentacija bi privedla do tega, da se procesna izvedba splošne ureditve nepogodbene odgovornosti Unije podredi specialni ureditvi socialne varnosti uradnikov, kot je urejena v Kadrovskih predpisih. Vendar pa ni tehtnega razloga, zaradi katerega bi izredna pristojnost Sodišča za uslužbence glede uradnikov morala tako prevladati nad splošno pristojnostjo Splošnega sodišča za reševanje vseh sporov, v katerih gre za odgovornost Unije.

64 Tretjič, tudi glede štirih otrok [umrlega uradnika] v tem primeru ni zadevna obveznost Komisije, da plača dajatve iz Kadrovskih predpisov, ki so zagotovljene in ki so bile poleg tega že izplačane zadevnim osebam, temveč je zadevna njena morebitna obveznost povrnitve vseh zatrjevanih premoženjskih in nepremoženjskih škod. V zvezi s tem Splošno sodišče opozarja, da pritožnik v okviru tretjega pritožbenega razloga posebej navaja, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je za namene povrnitve teh škod upoštevalo dajatve iz Kadrovskih predpisov, ki so bile priznane otrokom [umrlega uradnika]. V teh okoliščinah se ne zdi mogoče, da bi se pravilo o pristojnosti Sodišča za uslužbence lahko oprlo na določbo člena 73(2)(a) Kadrovskih predpisov, ob tem da je hkrati zatrjevano, da ta člen ni podlaga za tožbo, vloženo v imenu štirih otrok [umrlega uradnika].

65 Iz vseh teh preudarkov izhaja, da v okoliščinah, kot so v tem primeru, pravni okvir, ki ga razmejujejo člena 268 PDEU in 270 PDEU, člen 1 Priloge I k Statutu Sodišča ter člena 90 in 91 Kadrovskih predpisov, nalaga sklep, da morajo bližnji umrlega uradnika nujno vložiti dve tožbi, in sicer eno pred Sodiščem za uslužbence in drugo pred Splošnim sodiščem, glede na to, ali vstopajo v pravice zadevnega uradnika ali zahtevajo povrnitev njihove osebne premoženjske oziroma nepremoženjske škode.“

- 21 Splošno sodišče je, da bi se izognilo „procesnemu podvajanju“, v točkah 73 in 74 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) presodilo, da lahko upravičenci po pokojnem uradniku ali uslužbencu glede na sodno prakso Sodišča in ob tem, da so podani nujni razlogi, ki se nanašajo na pravno varnost, dobro delovanje sodnega sistema, ekonomičnost postopka in preprečitev protislovnih sodnih odločb, kadar zahtevajo odškodnino za različne škode, ki so bile povzročene z istim ravnanjem, tako kot upravičenci kot v lastnem imenu, te zahtevke združijo tako, da tvorijo samo eno tožbo. Sodišče je dodalo, da je treba to „eno tožbo“ vložiti pri Splošnem sodišču, saj je to ne le „splošno“, zaradi česar ima, nasprotno od Sodišča za uslužbence, ki je specializirano sodišče, „polno jurisdikcijo“, ampak je v primerjavi z njim tudi hierarhično višje sodišče.
- 22 Splošno sodišče je v zvezi s tem v točkah 75 in 76 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) poudarilo, da bi, če bi morali v okoliščinah, kot so v tem primeru, bližnji umrlega uradnika vložiti dve tožbi, Splošno sodišče in Sodišče za uslužbence hkrati prejeli zadevi z enakim predmetom. V takih okoliščinah pa bi moralo Sodišče za uslužbence v skladu s členom 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča odkloniti svojo pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče. Splošno sodišče je v točkah 77 in 78 navedene sodbe presodilo, da je bilo v obravnavanem primeru Sodišče za uslužbence za obravnavo tožbe, ki jo je vložila tožeča stranka, „nepristojno *ab initio*“, razen kar zadeva odškodninski zahtevek za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel umrli uradnik. Splošno sodišče je zato v točki 78 navedene sodbe po uradni dolžnosti ugotovilo nepristojnost Sodišča za uslužbence za odločanje o predlogu za povrnitev škode, ki so jo utrpeli tožeča stranka in otroci umrlega uradnika, in v tem delu izpodbijano sodbo razveljavilo.
- 23 Splošno sodišče je ob upoštevanju teh preudarkov v točkah 102 in 103 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) presodilo, da bi moralo Sodišče za uslužbence ugotoviti, da ni pristojno za odločanje o predlogih za povrnitev škode, ki je nastala tožeči stranki in

otrokom umrlega uradnika, in v skladu s členom 8(2) Priloge I k Statutu Sodišča tožbo odstopiti Splošnemu sodišču. Ker je v zvezi s tem stanje postopka dovoljevalo odločitev, je Splošno sodišče presodilo, da mu je bilo treba ta del tožbe odstopiti, da o njem odloči kot prvostopenjsko sodišče.

- 24 Splošno sodišče je glede nepremoženjske škode, ki jo je utrpel umrli uradnik in katere povrnitev predlaga tožeča stranka v imenu otrok tega uradnika, potem ko je v točki 80 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) poudarilo, da je za odločanje o tem predlogu pristojno Sodišče za uslužbenke, v točkah od 81 do 98 navedene sodbe preučilo pritožbo. Pri tem je ugotovilo, da je Sodišče za uslužbenke, s tem da je ugodilo ugovoru nedopustnosti, ki ga je uveljavljala Komisija, da bi izpodbila dopustnost navedenega predloga, napačno uporabilo pravo, in zato v tem delu razveljavilo sodbo Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625).
- 25 Splošno sodišče je v točkah od 113 do 117 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) v zvezi z istim predlogom ugotovilo, da stanje postopka odločitve ne dovoljuje, saj se Sodišče za uslužbenke ni opredelilo o preostalih ugovorih Komisije, in da je treba v tem delu navedeno zadevo v bistvu vrniti Sodišču za uslužbenke. Vendar pa je Splošno sodišče opozorilo, da bi moralo Sodišče za uslužbenke, če bi do take vrnitve prišlo, ugotoviti, da sta bili Splošnemu sodišču in Sodišču za uslužbenke predloženi zadevi z istim predmetom, in sicer prvonavedenemu zadeva T-494/11, drugonavedenemu pa ta zadeva, in bi moralo v skladu s členom 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča odkloniti pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče.
- 26 Splošno sodišče je ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov presodilo, da je bilo treba zadevo F-50/09 v celoti odstopiti Splošnemu sodišču, da o njej odloči kot prvostopenjsko sodišče.

Postopek pred Sodiščem

- 27 Po vložitvi predloga prvega generalnega pravobranilca, naj se sodba Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) preveri, je preveritveni senat v odločbi z dne 9. septembra 2014 v zadevi Preveritev Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (C-417/14 RX, EU:C:2014:2219), sprejeti na podlagi člena 62, drugi pododstavek, Statuta Sodišča in člena 193(4) Poslovnika Sodišča, presodil, da je treba to sodbo preveriti, da se ugotovi, ali posega v enotnost ali doslednost prava Unije.
- 28 Vprašanje, ki mora biti predmet preveritve v skladu z navedeno odločbo, je navedeno v točki 2 te sodbe.

Vprašanje, ki je predmet preveritve

- 29 Sodišču za uslužbenke je v skladu s členom 1 Priloge I k Statutu Sodišča naloženo, da v okviru Sodišča na prvi stopnji izvršuje pristojnost, ki mu je dodeljena za odločanje v sporih s področja javnih uslužbencev Unije v smislu člena 270 PDEU. Ta pristojnost v skladu s členom 270 PDEU zajema „vse spore“ med Unijo in njenimi uslužbenci „v mejah in pod pogoji, ki so določeni v kadrovskih predpisih za uradnike ali v pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Unije“.
- 30 Glede na tako napotitev na Kadrovske predpise je treba torej za določitev pristojnosti Sodišča za uslužbenke upoštevati navedene predpise, zlasti njihova člena 90 in 91, ki izvajata člen 270 PDEU (glej v tem smislu sodbo Syndicat général du personnel des organismes européens/Komisija, 18/74, EU:C:1974:96, točka 14).

- 31 Namen Kadrovskih predpisov je ureditev pravnih razmerij med evropskimi institucijami in njihovimi uradniki tako, da določa niz vzajemnih pravic in dolžnosti in nekaterim družinskim članom uradnika priznava pravice, ki jih lahko uveljavljajo nasproti Evropski uniji (sodba Johannes, C-430/97, EU:C:1999:293, točka 19).
- 32 Člen 91(1) Kadrovskih predpisov tako natančneje določa pristojnost Sodišča na področju javnih uslužbencev Unije, tako da določa, da je Sodišče pristojno za odločanje v „vseh sporih“ med Unijo in „katero koli osebo, za katero veljajo [...] [K]adrovski predpisi“, v zvezi z zakonitostjo akta, ki ima negativne posledice za to osebo v smislu člena 90(2) navedenih predpisov. V skladu s tem členom 90(2) lahko „vsaka oseba, za katero veljajo [...] [K]adrovski predpisi“, pri organu za imenovanja vloži pritožbo zoper akt, ki je imel zanjo negativne posledice.
- 33 V zvezi s pristojnostjo *ratione personae* Sodišča za uslužbence je treba poudariti, da te določbe, ki se splošno nanašajo na „vsako osebo, za katero veljajo [...] [K]adrovski predpisi“, ne omogočajo razlikovanja glede na to, ali gre za tožbo, ki jo je vložil uradnik, ali tožbo, ki jo je vložila katera koli druga oseba, za katero veljajo ti predpisi. Tako je Sodišče za uslužbence, nasprotno od presoje Splošnega sodišča v točki 51 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625), pristojno ne samo za odločanje o tožbah, ki so jih vložili uradniki, temveč tudi o tožbah, ki jih je vložila katera koli druga oseba, za katero veljajo navedeni predpisi.
- 34 Člen 73(2)(a) Kadrovskih predpisov izrecno določa „potomce“ in „sorodnike v ravni vrsti [prednike]“ uradnika kot osebe, ki lahko v primeru njegove smrti uveljavljajo izplačilo denarne dajatve. Ta določba se tako nanaša na tožečo stranko in na otroke umrlega uradnika.
- 35 Nasprotno od presoje Splošnega sodišča v točkah 62 in 64 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625), tega, ali imajo tožeča stranka in otroci umrlega uradnika v obravnavanem primeru dejansko pravico do denarnih dajatev, ki jih določajo Kadrovski predpisi, zlasti do dajatve iz člena 73 teh predpisov, ni mogoče, kot to poudarja generalni pravobranilec zlasti v točki 35 stališča, upoštevati pri ugotavljanju pristojnosti *ratione personae* Sodišča za uslužbence na podlagi člena 1 Priloge I k Statutu Sodišča v povezavi s členom 270 PDEU in členom 91(1) Kadrovskih predpisov. V nasprotnem primeru bi se za pristojnost *ratione personae* Sodišča za uslužbence nujno predpostavljala presoja utemeljenosti tožbe, ki se pri njem vloži.
- 36 Iz navedenega izhaja, da je Sodišče za uslužbence v obravnavanem primeru *ratione personae* pristojno za odločanje o predlogu za povrnitev škode, ki ga je tožeča stranka predložila v svojem imenu in v imenu otrok umrlega uradnika.
- 37 V zvezi s tem, ali stvarna pristojnost Sodišča za uslužbence zajema odškodninsko tožbo, ki temelji na tem, da institucija ni izpolnila obveznosti, da zagotovi zaščito svojih uradnikov, je treba poudariti, da člen 270 PDEU in člen 91 Kadrovskih predpisov, ki se nanašata na „vse spore med Unijo in njenimi uslužbenci“, ne opredeljujeta narave tožbe, ki se vloži v primeru zavrnitve upravne pritožbe. Čeprav se spor nanaša na zakonitost akta, ki je imel negativne posledice za tožečo stranko v smislu člena 90 teh predpisov, je Sodišče za uslužbence tako pristojno, da o njem odloča, ne glede na naravo zadevne tožbe (glej v zvezi s pristojnostjo Sodišča pred ustanovitvijo Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbence sodbo Meyer-Burckhardt/Komisija, 9/75, EU:C:1975:131, točka 10).
- 38 V teh okoliščinah je Sodišče presodilo, da se za spor med uradnikom in institucijo, ki ji ta pripada, kadar izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje zadevno osebo in institucijo, uporabijo člen 270 PDEU ter člena 90 in 91 Kadrovskih predpisov, tudi kadar gre za odškodninsko tožbo (glej sodbe Meyer-Burckhardt/Komisija, 9/75, EU:C:1975:131, točka 10; Reinarz/Komisija in Svet, 48/76, EU:C:1977:30, točki 10 in 11, ter Allo in drugi/Komisija, 176/83, EU:C:1985:290, točka 18; sklep Pomar/Komisija, 317/85, EU:C:1987:267, točka 7; sodba Schina/Komisija, 401/85, EU:C:1987:425, točka 9).

- 39 Poleg tega neomejena pristojnost, ki jo Sodišču za uslužbence priznava člen 91(1), drugi stavek, Kadrovskih predpisov v povezavi s členom 270 PDEU in členom 1 Priloge I k Statutu Sodišča, Sodišču za uslužbence omogoča, da v sporih finančne narave toženi stranki, če je to potrebno, po uradni dolžnosti naloži plačilo odškodnine za škodo, ki jo je ta povzročila, in v takem primeru ob upoštevanju vseh okoliščin zadeve *ex aequo et bono* oceni utrpljeno škodo (glej v tem smislu sodbe Reinartz/Komisija, 48/76, EU:C:1977:30, točka 11; Houyoux in Guery/Komisija, 176/86 in 177/86, EU:C:1987:461, točka 16; Komisija/Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, točka 58, in Gogos/Komisija, C-583/08 P, EU:C:2010:287, točka 44). „Spori finančne narave“ v smislu prvonavedene določbe pomenijo zlasti odškodninske tožbe, ki jih uslužbenci vlagajo proti instituciji (sodba Gogos/Komisija, C-583/08 P, ECLI:EU:C:2010:287, točka 45).
- 40 Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da je Sodišče Unije pristojno, da instituciji, če je to potrebno, naloži plačilo zneska, do katerega ima tožeča stranka pravico na podlagi Kadrovskih predpisov ali drugega pravnega akta (sodba Weisßenfels/Parlament, C-135/06 P, EU:C:2007:812, točka 68).
- 41 Sodišče za uslužbence je tako stvarno pristojno za odločanje o odškodninski tožbi, ki jo je vložil uslužbenec proti instituciji, ki ji pripada, če spor izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje zadevno osebo in institucijo.
- 42 Enako velja za odškodninsko tožbo, ki jo je vložila katera koli oseba, za katero, čeprav ni uradnik, zaradi družinskih vezi z uradnikom veljajo navedeni predpisi, če spor izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje tega uradnika in zadevno institucijo, saj člen 1 Priloge I k Statutu Sodišča v povezavi s členom 270 PDEU in členom 91 Kadrovskih predpisov Sodišču za uslužbence, kot je to bilo ugotovljeno v točkah 31, 33 in 37 te sodbe, daje pristojnost za odločanje v „vseh sporih“ med Unijo in katero koli „osebo, za katero veljajo Kadrovski predpisi“.
- 43 V zvezi s tem in nasprotno od presoje Splošnega sodišča zlasti v točkah od 54 do 56 Sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) niti sklep Fournier/Komisija (od 114/79 do 117/79, EU:C:1980:124) niti sodba Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371) ne omogoča ugotoviti, da je za spor, kot je ta v obravnavanem primeru, pristojno Splošno sodišče in ne Sodišče za uslužbence.
- 44 Najprej, ti odločbi je izdalo Sodišče, ko Splošno sodišče in Sodišče za uslužbence še nista bili ustanovljeni, zaradi česar še ni obstajalo nobeno vprašanje v zvezi z razmejitvijo pristojnosti sodišč.
- 45 Dalje, Sodišče je, natančneje v zvezi s sodbo Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371), v navedeni sodbi priznalo, da odškodninska tožba, ki so jo vložili družinski člani uradnika v skladu s členom 178 Pogodbe EGS (postal člen 268 PDEU) in ki se je nanašala na povrnitev nepremoženjske škode, ki so jo ti utrpeli zaradi nezgode pri delu, v kateri je bil udeležen ta uradnik, spada na področje javnih uslužbencev. Sodišče je namreč v točki 25 te sodbe v zvezi s stroški v zadevi uporabilo člen 70 Poslovnika Sodišča v različici, ki je takrat veljala, v skladu s katerim stroške, ki jih priglasijo institucije v zadevah v zvezi z uradniki, nosi zadevna institucija, saj je zadevna sodba, čeprav je bila vložena na podlagi člena 178 Pogodbe EGS, izhajala iz razmerja med uradnikom in institucijo, ki ji je pripadal.
- 46 Nazadnje, kar zadeva sklep Fournier/Komisija (od 114/79 do 117/79, EU:C:1980:124), iz njega ni mogoče ugotoviti ničesar glede tega, ali tožba, ki jo vložijo člani družine uradnika in ki se nanaša na povrnitev njihove osebne škode, spada na področje javnih uslužbencev Unije in s tem v pristojnost Sodišča za uslužbence. Sodišče je namreč v primeru tega sklepa pojasnilo le, da bi bilo v nasprotju z ureditvijo pravnih sredstev, določenih s pravom Unije za odpravljanje nepravilnosti pri delovnih pogojih, če bi se priznalo, da bi lahko družinski člani uradnika ali uslužbenca z izigravanjem postopka v svojem imenu vložili tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti, ki temelji na takih nepravilnostih, čeprav zatrjujejo, da so zaradi teh osebno utrpeli škodo.

- 47 Poleg tega je Sodišče presodilo, da odškodninska tožba, ki jo vloži član družine uradnika, za katerega velja skupni sistem zdravstvenega zavarovanja, spada na področje javnih uslužbencev Unije (glej sklep Lenz/Komisija, C-277/95, EU:C:1996:456, točka 55).
- 48 V obravnavanem primeru se vsi odškodninski predlogi, naštetih v točki 15 te sodbe, nanašajo na škodo, ki je nastala zaradi smrti umrlega uradnika in vsi temeljijo na domnevni neizpolnitvi obveznosti Komisije, da zagotovi zaščito svojih uradnikov. Tožeča stranka v zvezi s tem zatrjuje, da ta spor ne samo v delu, v katerem se nanaša na nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel umrli uradnik, temveč tudi v delu, v katerem se nanaša na povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki je nastala otrokom tega uradnika, in nepremoženjska škoda, ki jo je utrpela tožeča stranka, izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje umrlega uradnika in institucijo. Tako je treba, kar je tudi v skladu z rešitvijo iz sodbe Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371), šteti, da ta celotni spor izhaja iz tega delovnega razmerja.
- 49 To, da po presoji Splošnega sodišča za nepogodbeno odgovornost Unije do družinskih članov uradnika, za katere veljajo Kadrovski predpisi, veljajo vsebinski pogoji iz člena 340 PDEU, za odgovornost do uradnika pa veljajo pravila, ki so posebna in specialna glede na navedene pogoje, ne more – nasprotno od tega, kar je razvidno zlasti iz točk od 52 do 59 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) – v zvezi z navedenim izključiti stvarne pristojnosti Sodišča za uslužbence v skladu s členom 1 Priloge I k Statutu Sodišča v povezavi s členom 270 PDEU in členom 91(1) Kadrovskih predpisov.
- 50 Kot je bilo ugotovljeno v točkah 37 in 38 te sodbe, je za odškodninsko tožbo, ki jo vloži oseba, za katero veljajo Kadrovski predpisi, stvarno pristojno Sodišče za uslužbence, če izhaja iz delovnega razmerja, ki povezuje uradnika in institucijo, pri čemer je narava spora v zvezi s tem brezpredmetna. Kot v sporu o pravici, ki je izrecno določena v teh predpisih, je lahko v sporu o pravici do odškodnine načeloma potrebna presoja tega delovnega razmerja, kar utemeljuje pristojnost Sodišča za uslužbence, da kot specializirano sodišče za področje javnih uslužbencev Unije odloča v tej vrsti spora. Tako stvarna pristojnost navedenega sodišča temelji na izvoru zadevnega spora in ne na pravni podlagi, ki bi lahko utemeljevala pravico do odškodnine, kar potrjuje sodba Leussink/Komisija (169/83 in 136/84, EU:C:1986:371), navedena v točki 45 te sodbe.
- 51 Nazadnje, kot je razvidno iz točke 2 te sodbe, opredelitev vsebinskih pogojev, ki naj bi v obravnavanem primeru veljali za uveljavljanje nepogodbene odgovornosti Unije, ni predmet tega postopka preveritve.
- 52 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da je Sodišče za uslužbence pristojno za to, da na podlagi člena 1 Priloge I k Statutu Sodišča v povezavi s členom 270 PDEU in členom 91(1) Kadrovskih predpisov odloča o tožbi, ki jo je vložila tožeča stranka, v celoti.
- 53 V teh okoliščinah je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je v sodbi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) presodilo:
- v točki 65, da „morajo bližnji umrlega uradnika nujno vložiti dve tožbi, in sicer eno pred Sodiščem za uslužbence in drugo pred Splošnim sodiščem, glede na to, ali vstopajo v pravice zadevnega uradnika ali zahtevajo povrnitev njihove osebne premoženjske oziroma nepremoženjske škode“;
 - v točkah 77, 78, 102 in 103, da je bilo Sodišče za uslužbence že *ab initio* nepristojno za obravnavo te tožbe v delu, v katerem se nanaša na predloge za povrnitev škode, ki je nastala tožeči stranki in otrokom umrlega uradnika, in da je treba tožbo odstopiti Splošnemu sodišču, da o njej odloči kot prvostopenjsko sodišče;

— v točkah od 113 do 117, da mu je treba prav tako na podlagi člena 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča odstopiti tožbo v delu, v katerem se nanaša na nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel umrli uradnik in katere povrnitev tožeča stranka predlaga v imenu otrok navedenega uradnika kot upravičencev po njem.

Obstoj posega v enotnost ali doslednost prava Unije

- 54 Sodišče za uslužbence, ustanovljeno na podlagi člena 225 A ES (postal člen 257 PDEU), je specializirano sodišče v smislu člena 256 PDEU, ki ima v skladu s členom 270 PDEU v povezavi s členom 1 Priloge I k Statutu Sodišča in členom 91(1) Kadrovskih predpisov pristojnost za odločanje na področju javnih uslužbencev Unije. Tako Sodišče za uslužbence, nasprotno od presoje Splošnega sodišča v točkah 63 in 74 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625), nima le „izredne pristojnosti“.
- 55 Splošno sodišče je, s tem da je dodelilo tožbo v odločanje sebi kot sodišču na prvi stopnji, Sodišču za uslužbence odvzelo njegovo izvirno pristojnost in v svojo korist vpeljalo pravilo glede pristojnosti, kar lahko vpliva na ugotavljanje sodišča, ki je pristojno za pritožbo, in zato na hierarhično strukturo sodišč v okviru Sodišča.
- 56 Sodni sistem, kakršen je zdaj določen s Pogodbo DEU, Statutom Sodišča in Sklepom Sveta z dne 2. novembra 2004 o ustanovitvi Sodišča za uslužbence Evropske unije (2004/752/ES, Euratom) (UL L 333, str. 7), pa vsebuje natančno razmejitev pristojnosti treh sodišč Sodišča, to je Sodišča, Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbence, tako da pristojnost enega od teh treh sodišč za odločanje o tožbi nujno izključuje pristojnost preostalih dveh (glej v tem smislu sklep Komisija/IAMA Consulting, C-517/03, EU:C:2004:326, točka 15).
- 57 Pravila o pristojnosti sodišč Unije, ki so tako določena s Pogodbo DEU ter s Statutom sodišča in njegovo prilogo, so del primarnega prava in imajo osrednje mesto v pravnem redu Unije. Spoštovanje teh pravil je, poleg pomembnosti za spore s področja javnih uslužbencev Unije, temeljna zahteva v pravnem redu Unije in nepogrešljiv pogoj za zagotavljanje enotnosti prava Unije.
- 58 V teh pogojih napačna uporaba prava v sodbi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625), kot je bila ugotovljena v točki 53 te sodbe, posega v enotnost prava Unije.

Posledice preveritve

- 59 Člen 62b, prvi odstavek, Statuta Sodišča določa, da če Sodišče ugotovi, da odločitev Splošnega sodišča škoduje enotnosti ali doslednosti prava Unije, zadevo vrne v odločanje Splošnemu sodišču, ki je glede pravnih vprašanj vezano na odločitev Sodišča. Pri tem lahko Sodišče poleg tega navede, katere učinke odločitve Splošnega sodišča je treba šteti za dokončne za stranke v sporu. Izjemoma lahko Sodišče odloči dokončno, če ob upoštevanju ugotovitev preveritve rešitev spora izhaja iz ugotovljenega dejanskega stanja, na katerem je Splošno sodišče utemeljilo svojo odločitev.
- 60 Sodišče torej ne more le ugotoviti posega v enotnost ali doslednost prava Unije, ne da bi opredelilo posledice te ugotovitve za zadevni spor (sodba Preveritev Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, točka 62 in navedena sodna praksa).
- 61 V zvezi s tem sporom je treba tako, prvič, razveljaviti sodbo Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) v delu, v katerem je Splošno sodišče v točki 78 navedene sodbe po uradni dolžnosti ugotovilo nepristojnost Sodišča za uslužbence za odločanje o predlogu za povrnitev

osebne škode, ki je nastala tožeči stranki in otrokom umrlega uradnika, in v točkah 102 in 103 navedene sodbe ugotovilo, da ta predlog spada v pristojnost Splošnega sodišča in da mu je treba ta del tožbe odstopiti, da o njem odloči kot sodišče na prvi stopnji.

- 62 Drugič, v zvezi s predlogom za povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je utrpel umrli uradnik, je treba razveljaviti sodbo Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) v delu, v katerem je Splošno sodišče v točki 117 navedene sodbe presodilo, da mu je treba tudi ta del tožbe odstopiti, da o njem odloči kot sodišče na prvi stopnji.
- 63 Glede odločitve o pritožbi, ki jo je vložila tožeča stranka, je treba najprej poudariti, da je zadevna oseba v okviru prvega pritožbenega razloga Sodišču za uslužbence očitala, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je presodilo, da je eden od ugovorov Komisije utemeljen, in da je v točki 91 Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55) presodilo, da predlog za povrnitev nepremoženjske škode, ki so jo utrpeli tožeča stranka, umrli uradnik in njegovi otroci, ni dopusten. Temu prvemu pritožbenemu razlogu je Splošno sodišče v točkah 98 in od 104 do 112 sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) ugodilo v delu, v katerem se nanaša na predlog za povrnitev škode, ki jo je utrpel umrli uradnik. Razveljavitev sodbe Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55) je treba v tem delu šteti za pravomočno, ker se preveritev na to ne nanaša.
- 64 Vendar pa, ker Splošno sodišče ni preučilo navedenega prvega pritožbenega razloga v delu, v katerem se je nanašal na to, da je Sodišče za uslužbence v točki 91 Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55) zavrglo predlog za povrnitev nepremoženjske škode, ki so jo utrpeli tožeča stranka in otroci umrlega uradnika, je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču, da o tem delu pritožbenega razloga odloči kot pritožbeno sodišče.
- 65 V zvezi z drugim in tretjim pritožbenim razlogom, s katerima je bilo izpodbijano to, da je Sodišče za uslužbence zavrnilo predlog za povrnitev nepremoženjske škode, ki so jo utrpeli otroci umrlega uradnika, je Splošno sodišče preučitev pritožbe omejilo samo na vprašanje, katero sodišče je pristojno. Zato je treba ta del zadeve vrniti Splošnemu sodišču, da bo lahko o njej odločilo kot pritožbeno sodišče.

Stroški

- 66 Člen 195(6) Poslovnika Sodišča določa, da če je bila odločba Splošnega sodišča, ki je predmet preverjanja, sprejeta na podlagi člena 256(2) PDEU, Sodišče odloči o stroških.
- 67 Ker ni posebnih pravil, s katerimi bi bila urejena porazdelitev stroškov v postopku preveritve, je treba odločiti, da morajo stranke v postopku pred Splošnim sodiščem, ki so o vprašanjih, ki so bila predmet preverjanja, pri Sodišču vložile vloge ali predložile pisna stališča, nositi svoje stroške tega postopka.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

- 1. Sodba Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) posega v enotnost prava Unije s tem, da je Splošno sodišče Evropske unije kot pritožbeno sodišče presodilo:**
 - **da morajo bližnji umrlega uradnika vložiti dve tožbi, in sicer eno pred Sodiščem za uslužbence Evropske unije in drugo pred Splošnim sodiščem Evropske unije, glede na to, ali vstopajo v pravice zadevnega uradnika ali zahtevajo povrnitev njihove osebne premoženjske oziroma nepremoženjske škode;**

- da Sodišče za uslužbence Evropske unije že *ab initio* ni bilo pristojno za obravnavo te tožbe v delu, v katerem se nanaša na predloge za povrnitev škode, ki je nastala L. Missirju Mamachiju di Lusignanu in otrokom A. Missirja Mamachija di Lusignana, in da je treba tožbo, ker ti predlogi spadajo v njegovo pristojnost, odstopiti Splošnemu sodišču Evropske unije, da o njej odloči kot prvostopenjsko sodišče;
 - da je treba Splošnemu sodišču Evropske unije na podlagi člena 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča Evropske unije odstopiti tožbo v delu, v katerem se nanaša na nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel A. Missir Mamachi di Lusignano pred smrtjo in katere povrnitev L. Missir Mamachi di Lusignano predlaga v imenu otrok prvonavedenega kot upravičencev po njem.
2. Sodbo Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (T-401/11 P, EU:T:2014:625) je treba šteti za pravnomočno v delu, v katerem je Splošno sodišče Evropske unije z njo presodilo, da je Sodišče za uslužbence Evropske unije v sodbi Missir Mamachi di Lusignano/Komisija (F-50/09, EU:F:2011:55) napačno uporabilo pravo, ker je ugodilo prvemu ugovoru Evropske komisije in ker je zato kot nedopusten zavrglo predlog za povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je utrpel A. Missir Mamachi di Lusignano.
 3. V preostalem se navedena sodba razveljavi.
 4. Zadeva se vrne v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije.
 5. L. Missir Mamachi di Lusignano in Evropska komisija nosita svoje stroške postopka preveritve.

Podpisi